

Etter liste

Deres ref.:
Vår ref.: 19/4612-68
Saksbehandler: Hege Wang
Dato: 24.08.2020

Reviderte anbefalinger for bruk av antibiotika i sykehus publiseres

Riktig bruk av antibiotika er et av flere forebyggende tiltak for å forebygge utvikling av antibiotika-resistens, som er en global utfordring med stor internasjonal oppmerksomhet. Nasjonal faglig retningslinje for bruk av antibiotika i sykehus er svært viktig for at pasientene i norske sykehus skal få rett antibiotikabehandling, og for å redusere unødvendig antibiotikabruk. Den er Helsedirektoratets mest brukte retningslinje med omtrent 60 000 sidevisninger per måned.

Sammen med helsetjenesten reviderer Helsedirektoratet nasjonal faglig retningslinje for bruk av antibiotika i sykehus¹. Dette er første revisjon siden retningslinjen ble utgitt i 2013. I tillegg til faglig oppdatering, skal revisjonen standardisere og strukturere anbefalingene, slik at de blir enklere å bruke.

De første reviderte kapitlene er snart klare for publisering. Anbefalingene gjelder infeksjoner i nedre luftveier og invasive soppinfeksjoner. Anbefalingene er tilgjengelige fra 3. september på Helsedirektoratets nettsider <https://www.helsedirektoratet.no/retningslinjer/antibiotika-i-sykehus>.

Hva er nytt?

Oppdateringen tar utgangspunkt i nåværende retningslinje, der anbefalingene er basert på norske resistensforhold og norsk terapitradisjon. Endringer blir gjort når fagnettverk og redaksjon finner at det er kunnskapsgrunnlag for det. Selv om det ikke er store endringer i selve antibiotikavalgene er det nå tydeligere prioritering mellom behandlingsregimene med ett foretrukket standardvalg, og alternativer for situasjoner som graviditet, penicillinallergi, mildt eller alvorlig forløpende sykdom. Anbefalingene er mer presise med konkrete, harmoniserte doseringsangivelser basert på oppdatert kunnskap om farmakokinetikk og farmakodynamikk (PK/PD) i felles europeiske anbefalinger, og ikke for eksempel 1-2g x 3-4. Behandlingsvarighet er også konkretisert til én anbefaling for «minimum behandlingsvarighet ved ukomplisert forløp» og ikke for eksempel 7-14 dager.

---

¹Se brev om oppstart av revisjonsprosjekt sendt fra Helsedirektoratet september 2019. (vår ref: 19/4612-28 og 19/4612-29)

I kapitlet «Invasive soppinfeksjoner» er den viktigste endringen at echinokandiner nå er anbefalt som førstevalg til alvorlig syke pasienter der gjæringsoppinfeksjon mistenkes.

I kapitlet «Nedre luftveisinfeksjoner» er det for alvorlig samfunnservert pneumoni utarbeidet separate anbefalinger for pasienter som behandles i intensivhet versus ved vanlig sengepost. For ukomplisert sykehuservert pneumoni er anbefalingen nå cefotaksim istedenfor penicillin + gentamicin. For ukompliserte pneumonier (samfunnservert og sykehuservert) er minimum behandlingsvarighet nå 5 dager mot tidligere 7.

Hva med øvrige kapitler?

Det er ingen endringer på kapitlene som ikke er reviderte ennå, de gjelder inntil videre og ligger "side om side" med de reviderte kapitlene. Prosjektet er i gang med å revidere kapitlene om sepsis og infeksjoner i øvre luftveier, men arbeidet er blitt forsinket på grunn av pandemien. De neste til å bli startet opp er infeksjoner i bein og ledd, endokarditt, urinveier og sentralnervesystemet. Reviderte kapitler vil bli publisert etter hvert.

Hvem arbeider med revisjonen?

Helsedirektoratet har ansvar for prosjektledelse, strukturering og digitalisering. Det er etablert en redaksjon med infeksjonsmedisinere, og en styringsgruppe med medlemmer fra hver helseregion og Helsedirektoratet (se tabell nedenfor). Prosjektet har også en bredt sammensatt referansegruppe. For hvert kapittel som skal revideres blir det etablert et fagnettverk. Fagnettverkernes oppgave er å bidra til faglig diskusjon og oppdatering av anbefalingene. Vi vil gjerne benytte anledningen til å takke alle som har bidratt i fagnettverk så langt, og håper på like stort engasjement framover.

Regionalt helseforetak	Styringsgruppe	Redaksjon
Nord	June Utnes Høgli	
Midt	Janne Kutchera Sund	Bjørn Waagsbø
Sør-Øst	Jon Birger Haug	Torgun Wæhre Eirik Müller Indrebø
Vest	Panchakulasingam Kandiah	Per Espen Akselsen (redaktør) Stina Jordal

Mer informasjon og mulighet for å kontakte prosjektet:

Helsedirektoratet arrangerer et webinar 3. september 12.00-13.15. Mer informasjon finnes her: <https://www.helsedirektoratet.no/konferanser/webinar-om-reviderte-anbefalinger-for-bruk-av-antibiotika-i-sykehus>

Oppdatert informasjon om revisjonen finnes her:

<https://www.helsedirektoratet.no/tema/antibiotika/oppdatering-av-retningslinjen-for-antibiotikabruk-i-sykehus-informasjon-om-prosjektet>

Innspill, for eksempel om deltagelse i fagnettverk, eller spørsmål kan sendes til:

antibiotikaisykehus@helsedir.no eller til prosjektleder Hege Wang ([wan@helsedir.no](mailto:wang@helsedir.no))

Vennlig hilsen

Johan Georg Røstad Torgersen e.f.
direktør

Morten Græsli
avdelingsdirektør

Dokumentet er godkjent elektronisk

mottaker	e-post
Norsk nyremedisinsk forening	marit.solbu@unn.no
Norsk Anestesiologisk Forening	sekretar@nafweb.no
Norsk cardiologisk selskap	Terje.Steigen@unn.no
Norsk forening for dermatologi og venerologi	medlem@legeforeningen.no
NORSK FORENING FOR GASTROENTEROLOGISK KIRURGI	haavard.luongthorsen@gmail.com
Norsk forening for klinisk farmakologi	nkfk.styret@gmail.com
Norsk forening for medisinsk mikrobiologi (NFMM)	Carola.Grub@sykehuset-innlandet.no
Norsk gynekologisk forening (NGF)	jone.trovik@helse-bergen.no
Norsk indremedisinsk forening	hanne.thurmer@live.no
Norsk kirurgisk forening	olaug.villanger@rikshospitalet.no
NORSK NEVROKIRURGISK FORENING	medlem@legeforeningen.no
Norsk onkologisk forening	stein.sundstrom@stolav.no
Norsk ortopedisk forening	cato.kjaervik@nlsh.no
Norsk plastikkirurgisk forening	tormod.westvik@sthf.no
NORSK SELSKAP FOR HEMATOLOGI	tor.henrik.anderson@helse-bergen.no
Norske Sykehusfarmasøytters forening	Anne.Markestad@sykehusapotekene.no
Norsk Gastroenterologisk Forening	eivind.ness-jensen@ntebb.no
Norsk sykepleierforbund	post@nsf.no
Helse Sør-Øst RHF	postmottak@helse-sorost.no
Helse Midt RHF	postmottak@helse-midt.no
Helse Nord RHF	postmottak@helse-nord.no
Helse Vest RHF	helse@helse-vest.no
Jan Frich	Jan.Frich@helse-sorost.no
Henrik Sandbu	Henrik.A.Sandbu@helse-midt.no
Geir Tollåli	geir.tollali@helse-nord.no
Baard-Christian Schem	baard-christian.schem@helse-vest.no
AHUS	postmottak@ahus.no
Diakonhjemmet sykehus AS	postmottak@diakonsyk.no
Finnmarkssykehuset HF	postmottak@finnmarkssykehuset.no
Haraldsplass diakonale sykehus AS	hds@haraldsplass.no
Helgelandssykehuset HF	postmottak@helgelandssykehuset.no
Helse Bergen HF	postmottak@helse-bergen.no
Helse Fonna HF	post@helse-fonna.no
Helse Førde HF	post@helse-forde.no
Helse Møre og Romsdal HF	postmottak@helse-mr.no
Helse Nord-Trøndelag HF	postmottak@hnt.no
Helse Stavanger HF	post@sus.no
Lovisenberg Diakonale HF	post@lds.no
Norlandssykehuset HF	postmottak@nlsh.no
Oslo Universitetssykehus	post@oslo-universitetssykehus.no
St. Olavs hospital HF	post@stolav.no
Sunaas sykehus HF	firmapost@sunnaas.no
Sykehuset i Vestfold HF	post@siv.no
Sykehuset innlandet HF	postmottak@sykehuset-innlandet.no
Sykehuset Telemark HF	postmottak@sthf.no
Sykehuset Østfold HF	postmottak@so-hf.no
Vestre Viken HF	postmottak@vestreviken.no